

בבית המשפט העליון בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק

בג"ץ 6896/18

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארוז
כבוד השופט ג' קרא
כבוד השופט י' אלרון

העותרים: 1. טעמה
2. טעמה
3. המוקד להגנת הפרט מיסודה של

נגד

המשיבים: 1. המפקד הצבאי בגדה המערבית
2. ראש המנהל האזרחי
3. היועץ המשפטי לגדה המערבית

עתירה למתן צו על תנאי

תאריך הישיבה: ט' בתמוז התש"ף (01.07.20)

מזכיר הרכב: יוסף גדליהו
קלדנית:

בשם העותרים: עו"ד תהילה מאיר, עו"ד דניאל שנהר

בשם המשיבים: עו"ד שרון הואש איגר

פרוטוקול

- 1
- 2 כבוד השופטת ד' ברק-ארוז: פה במובן מסוים אנחנו לא צריכים להתחיל מהתחלה אנחנו זוכרים את
- 3 השלבים הקודמים וחושבים שהחלפת כתבי הטענות הנוספים הגם שאלא פתרו את הבעיה אלא חיזו
- 4 את המחלוקות ומאפשר לחדד את הדיון ולהפעיל התקדמות מסוימת. על רקע זה ברשותכם אנחנו פונים
- 5 רגע לנציגת המדינה לקבל כמה הבהרות ונראה איך ננהל את הדיון. עו"ד הואש, אם אדם מקבל היתר
- 6 לצרכים חקלאיים הוא יכול להחזיר בהיתר לצרכים אישיים אותו אדם עצמו?

עו"ד הואש : כן.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז : היתר לצרכים אישיים, כל מה שאני אומרת ממה שנקבע קביעה הוא שאלה אני רוצה לקבל הבהרה, אם אדם מקבל היתר לצרכים חקלאיים יכול לקבל אישיים במקביל, אם זו קרקע לבעלים מסוים יכול להיות שאחרים שלא קיבלו היתר לצרכים חקלאיים יקבלו לצרכים אישיים? יש נניח דונם שיש 8 בעלים ואתם ציינתם בתגובתכם שאם כל הבעלים יתאגדו יכניסו אחד שיקבל היתר לצרכים חקלאיים והם יוכל לקבל היתר לצרכים אישיים?

עו"ד הואש : בהתאם לצורך שיגזירו. צריכים אישיים זה מונח רחב שנוצר לתת מענה על מגוון רחב של סיטואציות, אחד מהסיטואציות שמוגדרות זה אדם שרוצה להיכנס לחלקה שלו הוא לא הצליח להראות שהוא צריך לעבד אותה –

כבוד השופטת ד' ברק-ארז : אבל רוצה כמה פעמים בשנה לבקר בה?

עו"ד הואש : לדוגמא כל יום ראשון רוצה להיכנס לחלקה כי היה נהוג ככה במשפחה.

כבוד השופט י' אלרון : לעשות על האש כל יום ראשון

עו"ד הואש : לא התכוונתי לזה אבל כל אחד והצורך שלו, רוצה כל ראשון להיכנס לחלקה לצורך משפחתי או משהו אחר, זה צורך אישי. אבל זה לא צורך לעבד חלקה לצורכי חקלאות.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז : היתר לצרכים אישיים לכמה כניסות?

עו"ד הואש : בהתאם למבוקש. אם אבקש כל יום ראשון בהתאם למה שאסביר יכול להיות שיספרו את ימי הראשון לאורך השנה ואקבל.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז : יש מכסה? מה מספר הכניסות שלנה המקובל?

עו"ד הואש : אין.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז : אם כך, מה ההבדל בין היתר לצרכים חקלאיים ואישיים?

עו"ד הואש : ההבדל הוא בעצם גם בהגדרה ועצם מה שנאחו מסתכלים כצורך. לדוגמא, אם לאדם יש 2 דונם מטע זיתים אותו אדם בהתאם לחוות הדעת מקבל את הימים שבהתאם להערכה שלו נדרש להיכנס לחלקה לצורך טיפול, זה 80 ימים פלוס 3 חודשים שהם מסיק ועוד חודש נוסף שזה חריש. מספר הכניסות שאנחנו מדברים במה שמכונה אצלנו "כרטיסייה" זה מוסיפים על זה את מה שנדרש לעונת המסיק שזו כניסה תזירה יותר וגם בחודש החריש, כל הדבר הזה הוא לא נכלל במה שאנחנו קוראים לו

1 היתר לצורך אישי, זה נכון שאם אני נכנסת כל יום ראשון אז כל יום ראשון אני רוצה לעשות משחו
2 באדמה.

3
4 כבוד השופטת ד' ברק-ארז: יכול להיות משפחה שלאחז יהיה היתר לצרכים חקלאיים ולשאר אישיים
5 ואם באותה הזדמנות יעשו חקלאות אף אחד לא יקנא בחם?

6
7 עו"ד הואש: אם אתה אומר שיש לך צורך מסוים אתה צריך לממש את הצורך.

8
9 כבוד השופטת ד' ברק-ארז: זיקה לקרקע זה גם לעבד אותה, אני רוצה להבין האם צורך אישי אינו כולל
10 איסור על עבודה חקלאית כל עוד אדם נמצא בשעות שמותר לו?

11
12 עו"ד הואש: זה חוזר לתתי סעיפים שמדבר על הסיטואציה שאין לאדם צורך חקלאי בר קיימא.

13
14 כבוד השופטת ד' ברק-ארז: אנחנו יודעים שיש ערים אחרות שאנשים מקבלים שטח קרקע לעיבוד שנותן
15 להם סיפוק ואדם אומר שזה הצורך האישי שלו, זה לא יוכר כצורך אישי?

16
17 עו"ד הואש: זה כן אבל השאלה היא כמות הכניסות.

18
19 כבוד השופטת ד' ברק-ארז: לא דיברתי עם הכמות, הכמות היא לא מספקת. אם הוא האדם היחיד
20 שצריך לעבד את הקרקע בצורה מעשית, אנחנו לפעמים יכולים לחשוב משהו שהוא לא מה שהעותרים או
21 המשיבים רוצים אנחנו רוצים להבין, העותרים אומרים לכולם מגיע לא משנה כמה פעמים, לצורך העניין
22 גם אם יש אלף, זה מגיע כי יש זכויות קניין, הבנו ואנחנו מכבדים אבל יחד עם זאת לכם יש עמדה
23 דווקנית לצד השני, ברגע שזה קרקע מפוצלת כמעט אי אפשר לקבל היתר לצרכים חקלאיים בכפוף
24 לחריג אבל אתם אומרים אנחנו מכבדים את הזיקה ואדם יכול לקבל היתר לצרכים אישיים, אם יש
25 קרקע עם עשרה, אבל אם יחלקו את הזמן ואחד יעבד 40 ימים אז אם המשפחה תתארגן בצורה יעילה
26 זה יעבוד, אני רציתי להבין שמבחינתכם אדם שאוחז בהיתר לצרכים אישיים ככל שמגדיר את הצורך
27 האישי ברצון לעבד את הקרקע ושימור, היתר צרכים אישיים לא מונע אלא קובע מכסה פחותה
28 שלעצמה לא מספיקה לעיבוד. זה נכון?

29
30 עו"ד הואש: הוא יכול. אם יורשה לי להתייחס רק לסיפא של גברתי שאמרה שזה ימים שהם לא
31 מספיקים אולי, אז בהקשר הזה צריך להגיד מעבר לזו שהמכסה מבחינת המינימום של הימים היא 40
32 כניסות זה לא שהמשיבים לא קשובים לתת כניסות נוספות אם אתה בא ואומר נכנסתי 40 כניסות
33 למרחב התפר וזה לא מספיק ויש צורך נוסף. בהקשר הזה חשוב להגיד שנכתב באחת התגובות שלא
34 מכירים שום היתר שניתן מעל 40 כניסות, יושבים כאן המשיבים והדברים חודדו.

35
36 כבוד השופטת ד' ברק-ארז: עוד שאלה, אולי לרדת ממש לשורש הדברים. למה אתם מגבילים את מספר
37 הכניסות, אם יש אדם מסוכן אז הוא לא יקבל היתר גם לא לצרכים אישיים נכון?

עו"ד הואש : ביטחונית? אם יש מניעה בוודאי.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז : אם אנחנו מדברים על אנשים שאין מניעה ביטחונית אז למה חשוב להגביל את מספר הכניסות?

עו"ד הואש : מבחינת מה שהמשיבים ראו שהתחרש בשנים האחרונות בעצם שהייתה כנוצאה ממדיניות מאוד ליברלית ואפשרה כניסה יומיומית, אם ניקח היתרים חקלאיים, למשך שנתיים אז בפועל מה שקרה שאנשים בהיקפים מאוד משמעותיים מנצלים ונכנסו לעבוד בישראל ומזדברים על סיטואציה שכל הרעיון לאפשר שליטה של המפקד הצבאי.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז : לאו דווקא מניעה ביטחונית אלא ויסות הכניסה לישראל

עו"ד הואש : לא רק זה, יש משמעות לכמות גדולה של אנשים שנכנסים למדינת ישראל ללא היתרים וזה נכון שהם בלי מניעה אבל לא בחכמה צריך מניע כדי לסכן את התכלית הביטחונית שלשמה הוקמה הגדר. הבינו שיש בסוף ניצול ושימוש לרעה לאור העובדה שההיתר ניתן באופן ליברלי.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז : השאלה שצריך לברר בין השאר האם המדיניות מאפשר או לא חקלאות בר קיימא

עו"ד הואש : אני חושבת שלא הובאה שום חוות דעת חקלאית שאומרת אחרת.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז : אני אגיד משהו, 5 דונם ששייכים לאף אנשים לפי שיטתכם אף אחד לא יכול עיבוד לצרכים חקלאיים ובפסקה 90 אתם אומרים שאם כל בעלי חקרקע יתאגדו וימנו אנשים מסוימים אז כן תהיה תקנה לאותם 5 דונם. אני חושבת שזה דבר שצריך לברר, זה התקדמות. האם אלף אנשים יכולים להתאגד? לפעמים דווקא במשפחות, אם אתם באים ואומרים שכל הבעלים צריכים להתאגד יכול להיות שהסיכוי שיקרה יהיה אפס. האם הדבר הזה, לא מניח את דעת העותרים אבל שנבין, איפה זה כתוב שכל הבעלים יכולים לבחור יחד ולמנות מישהו?

עו"ד הואש : בפועל זה מה שנעשה.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז : תבדקו את השאלה. אנחנו לא אומרים שזה מספק אבל אנחנו חושבים שזה צריך לחופיע בצורה מפורשת. אגב ראינו ולא יכולנו להתעלם מפסקה 68 ממה שכתבתם שמסתבר שעותר 3 לאורך כל הדרך היה יכול לגשת לעבד את חלקתו.

עו"ד הואש : היה בלבול והוא צירף נסח לא נכון.

כבוד השופט יי אלרון : הטענה שיש לו גם חלקה לא במרחב התפר

1 עוי"ד הואש : לא נמנעה ממנו שום כניסה, היה בלבול במסמכים. שהחיתר שניתן לו זה לחלקה בתוך
2 מרחב התפר יש לו גם וגם.

3
4 כבוד השופטת ד' ברק-ארז : קיבלנו מכס הבהרות בסיסיות בכפוף למה שתעדכנו. נשמע את העותרים.

5
6 עוי"ד מאיר : אתחיל מהתשובות לטענות האלה, אני רוצה לחזור לנקודת המוצא. שאומרים שאנחנו
7 טוענים שכל הבעלים זכאים להיתרים זה מוצג כטענה מרחיקת לכת, אנחנו מצטטים מהם. מלכתחילה
8 הם בנו כדר בשטח הכבוש.

9
10 כבוד השופטת ד' ברק-ארז : אנחנו לא נחזור עכשיו ולא פותחים את גדר החפירה.

11
12
13 עוי"ד מאיר :

14 זה מה שאני אומרת, הטענה שלנו שבעלי האדמות זכאים היא לא טענה מרחיקת לכת.

15
16 כבוד השופטת ד' ברק-ארז : שדנים בזכויות אדם לכל אדם יש זכות חופש ביטוי וחירות תנועה אבל זה
17 לא אומר שאין רגולציה, אנחנו צריכים לראות אם היא סבירה או מכבידה יתר על המידה.

18
19
20 עוי"ד מאיר :

21 גם פסק הדין הזה לא ניתן בחלל ריק, משטר ההיתרים שבו הדברים נקבעו, המשיבים הגישו לבית
22 המשפט והנהלים של המשיבים קבעו שאין מכסות ואין הגבלה על מספר הבעלים.

23
24 כבוד השופט י' אלרון : כפי שראשת ההרכב שאלה, אשאל שאלה, אי אפשר לבוא ולומר שאין התקדמות,
25 יש התקדמות מעבר לטענות הפרטניות, נעשה עדכון של הנחלים, יש אפשרות רחבה למספר היתרים לפני
26 שהגברת תשלול, נעשתה הרחבה בפרקי הזמן לא שנתיים אלא שלוש, כל הדברים האלו היו הליכה
27 לקראתכם.

28
29
30 עוי"ד מאיר :

31 זה בדיוק הפוך, הרחבת התוקף, נתנו בעבר כניסה כל יום, היום ההיתרים, זה לא דרישה מרחיקת לכת
32 זה נחלים מה2003 ועד עכשיו.

33
34 כבוד השופטת ד' ברק-ארז : נקודת המוצא צריכה להיות שלאנשים יש זכויות בקרקע וזכות הקניין
35 צריכה להיות בעלת משמעות. יחד עם זאת, יש פה ניסיון לתת מענה למצב של פיצול גדול של בעיות
36 אנחנו לא אומרים בשלב זה שהמענה של המדינה מניח את הדעת אנחנו אומרים שיש סוגיה שהיא טרם
37 נבחנה. נדמה לי שגברתי תסכים, אולי לא, המטרה היא לפרוס את תחום המחלוקת, רק על דרך ההפרזה
38 נניח שיש דונם עם אלף פעמים חגישה שלכם דווקנית שאלף אנשים יכולים להיכנס 365 ימים בשנה

1 למרות שברור שאלף אנשים לא יכולים לדרוש על הקרקע באותו רגע, יש היגיון ואם זה ככה זה אומר
2 שמוטב לעשות רגולציה. גברתי אומרת שמה שמוצע על ידי המשיבים מרוקנת את המשמעות של זכות
3 הקניין, אם זה הדיון אני מבינה אם לא אני פחות מבינה.

4
5 עו"ד מאיר: כל המצב של הבעלות ובעלי החלקות לא השתנה ולא היה קיים שהתקיימו נחלים קודמים.
6 המצב היה בזמן שהם קבעו והתחייבו בפני בית המשפט התחייבויות רבות –

7
8 כבוד השופטת ד' ברק-ארז: אולי גברתי תביא נוסח מפורש עליו מתבססת, מה היה כתוב שם?

9
10
11 עו"ד מאיר:

12 מצטטת. אני לא טוענת טענה מרחיקת לכת.

13
14 כבוד השופטת ד' ברק-ארז: פסק הדין לא הגיע לאותה רגולציה, כשיש פעילות מנהלית לפעמים לומדים
15 מן הניסיון.

16
17 קלונית: מעיין

18
19 עו"ד מאיר: הם כן אמרו את זה במפורש, ציטטתי בתגובה שלי, ראשית שאין מכסה - "אין מכסות
20 מוגבלות לחיתרי תקלאות..". הם אמרו את זה.

21
22 כבוד השופטת ד' ברק-ארז: לא הייתה חתייחסות למצב. הוא לא היה בפני ביהמ"ש. יש שאלה איך לפרש
23 את הדברים.

24
25 עו"ד מאיר: העובדה שיש ריבוי בהליך, זה נתון.

26
27 כבוד השופטת ד' ברק-ארז: השאלה, אין שום אפשרות לעשות רגולציה? נניח שיש 4,000 היתרים גם אז
28 אי אפשר? יכול להיות שכדאי, לפני שגברתי ממהרת, אני אדבר בשם עצמי, אני חושבת שהעמדה לא
29 נותנת מענה מספיק מלא, אני באותה מידה משקפת לגברתי שהטיעון שלה נראה לי כועס באופן שלא
30 תורם לביהמ"ש להציג רגולציה סבירה.

31
32 עו"ד מאיר: קודם כל, כתבתי את זה בתגובה, לא רק שהמספר היתרים לא גדל, המצב שמתואר כאן הוא
33 כאילו פעם הסכימו והיום יש איקס כפול כמה, היום יש רבע מההיתרים שהיו אז. במקרים הפרטניים
34 שהצגנו.

35
36 כבוד השופטת ד' ברק-ארז: יש פחות היתרים או פחות בקשות להיתרים?

37
38 עו"ד מאיר: אוכל להציג נתונים.

כבוד השופטת ד' ברק-ארוז : הנתונים מלמדים על כמה היתרים יש.

עו"ד מאיר : בחצי שנה האחרונה הוגשו 2,020 בקשות.

כבוד השופטת ד' ברק-ארוז : הנתונים האלה מוכרים לגברתי? גם כשמקבלים נתונים שלכאורה חיוניים לדיונים יותר טוב להציג אותם לביחמ"ש יומיים לפני הדין, זה תמיד טוב לאפשר לנו להתכונן לדין.

עו"ד מאיר : חוץ מזה, כתבתי בדברים בתגובה שבזמן שהגישו את כתב התשובה המזיינה אמרה שיש 11 אלף חקלאים בעלי זיקה קניינית לאדמות.

כבוד השופט י' אלרון : האם הגברת בעצם כופרת במה שהמשיבים טוענים ברצינות המרכזי שעומד מאחורי נהלי המשיבים, אי מתן שליטה ופיקוח? האם הגברת אומרת "זה לא קיים"?

עו"ד מאיר : לשאלת ביהמ"ש, אני לא כופרת בצורך של שליטת הפיקוח, זו המטרה של גדר ההפרדה.

כבוד השופט י' אלרון : הטענה היא שאותו שטח, אותו קו תפר זה ניצול לרעה במקרים כאלה או אחרים.

עו"ד מאיר : הם אמרו לביחמ"ש שהמטרה של הנהלים לאפשר לבעלי הזיקה להמשיך להגיע לאדמות.

כבוד השופטת ד' ברק-ארוז : החיים עומדים במקום, הם באים ואומרים "עם זה צריך להתמודד", כשאנחנו רוצים להבטיח את הזיקה החקלאית, זה גם חמינוח בפסיקה, אלא שיש יותר אנשים ממה שצריך, הטענה היא כזאת, בפועל, אנשים נכנסים למטרות אחרות. אני יודעת שגברתי לא מקבלת את העמדה הזו אבל היא בכל זאת תשמע. אם היינו אומרים, לא חלילה שהם טרוריסטים אבל הם נכנסים לא לצורך הכללים והכניסה היא לפי הכללים, אם נותנים יותר מדי היתרים בפועל הם עושים את זה ליותר מדי אזרחים ואנחנו רוצים לעמוד בהתחייבות, תכף נשאל שאלות נוספות אבל אנחנו אומרים שאי אפשר רק לקרוא במה שנאמר, צריך לפרש אותו פרשנות תכליתית, הנושא של היתרים חקלאיים שאולי יצאו לצורך צרכים אחרים, הדבר הזה יש להתאים לניסיון חיי המעשה. מתי ניתן פסק הדין? חלף כמעט עשור ויש ניסיון בשטח צריך להפיק לקחים, זו הטענה.

עו"ד מאיר : אשיב כמה דברים, הדבר העיקרי שקרה במהלך התקופה הזו, ראשית הטעם הביטחוני שהם טענו אז התאיין, כל הסיבה הביטחונית הייתה מבוססת על פיגועים של האינתיפאדה השנייה, מה שאמרנו אז שיאפשרו לכולם להגיע וזה על רקע פיגועי האינתיפאדה, השינוי השני זה שמספר ההיתרים הצטמצם באופן קיצוני. מפנה לסעיף 32 בתשובה שלי (מצטטת). השנה הונפקו 300 בינתיים, נגיד שזה השפיע אותו דבר. רק הצטמצם מספר הפלסטינית בהרבה. היום הם עשרה אחוז ממה שהיה.

כבוד השופטת ד' ברק-ארוז : הטענה לגבי המספרים היא טענה שיש לה כוח מסוים, אז גברתי אומרת היה בפני ביהמ"ש, הוא נתן את פסק הדין ומכונן שלו, עכשיו יש 300 איך זה מסתדר? אבל מה היה קורה אם

1 חייה מתברר שלפי השיטה של גברתי, יש 20,000 אנשים שמקבלים? האם במקרה כזה גברתי סבורה שיש
2 לנתת לכל אחד?

3
4 עו"ד מאיר: על פי הפסיקה הדברים האלה קשורים, שימור הזיקה לחקלאות, הדברים קשורים אחדים
5 לשני, אם יגידו שהמציאות השתנתה ואי אפשר לתת את הדין באופן שמאפשר לכולם להגיע לאדמות אז
6 אי אפשר לקבל את פסק הדין במובן הזה.

7
8 כבוד השופטת ד' ברק-ארז: כמה ניתנו לצרכים אישיים?

9
10 עו"ד מאיר: עוד לא השיבו לשאר סוגי החקלאיים.

11
12 עו"ד איגר: אני חושבת שראוי לציין שהנתונים משנים קודמות.

13
14 כבוד השופטת ד' ברק-ארז: אנחנו לא מצפים שגברתי כרגע תוכל להשיב, אנחנו משתמשים בזה ככלי
15 עזר להצגת שאלות. אם זה מתייחס נניח 4 חודשים עדיין היינו נמצאים, יש פה הרבה היבטים שאני לא
16 יודעת לשכלל אבל אני מניחה שגברתי לא טוענת שהייתה עלייה במספר החיתרים, יכול להיות שהנתונים
17 יהיו כלי רב ערך, ויכול להיות שאולי חבל כי אם הייתם מביאים נתונים זה היה עוז לביהמ"ש.

18
19 עו"ד מאיר: האחוז, בלי קשר לקורונה, מספר הבקשות, זה לא משנה, אנחנו כותבים כמה בקשות הוגשו
20 כמה נדחו, יותר מ-84 אחוז נדחו, זה לא משנה כשזו מספר קטן.

21
22 כבוד השופטת ד' ברק-ארז: אני חושבת שמספר החיתרים לצרכים אישיים רלוונטי, כי ההבחנה לא עמדה
23 בשנת 2011, יכול להיות שחלק מאלה שחיו לצרכים חקלאיים היום זה אישיים. אנחנו כנראה לא נסיים
24 את הדיון היום, אנו כן מדגישים שהדיון היום הוא יותר מחודד.

25 עו"ד מאיר: חשוב לי להגיד דברים עובדתיים, במענה לטענות עובדתיות שעלו כאן, קודם כל, הטענה
26 שאין מכסות על החיתרים לצרכים אישיים. זה אמרתי.

27 כבוד השופטת ד' ברק-ארז: נדמה לנו שכל צד אחוז במה שנוח לו בפסק הדין של משטר החיתרים, גברתי
28 אולי קצת מתעלמת מכך שבגץ דיבר על נושא של איזון, גברתי כרגע לא מדברת על איזון "היא אומרת כל
29 מי שמבקש די בהוכחות זיקה לקרקע" יכול להיות שזה איזון שנקבע ביחס לנסיבות באותה עת.

30
31 עו"ד מאיר: הן היו אז חמורות בהרבה. העתירות תקפו את העובדה שלכל פלסטיני אסור להיכנס.

32
33 כבוד השופטת ד' ברק-ארז: העמדה של גברתי שהמספר הוא כלל לא חשוב.

34
35 עו"ד מאיר: אם הם חושבים שיש היום כל כך הרבה בעלי זכויות ואי אפשר לשמר את הזיקה, זה לא
36 מידתי.

37
38 כבוד השופטת ד' ברק-ארז: אולי זה תלוי במספר החיתרים לצרכים אישיים.

עו"ד מאיר: האיזון שנקבע שם היה ככה, לכל פלסטיני באשר הוא אסור יותר להיכנס למרחב התפר, חוץ מאחדים. האנשים יש להם זיקה למרחב, זה היה האיזון.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: ידוע לכם כמה בעלי זיקה לקרקע יש בכלל באזור מרחב התפר?

עו"ד מאיר: אז, זה היה מזמן, הם אמרו 11,000 בעלי זיקה ו-10,039 בעלי היתרים. האיזון היה שפלסטינים אסור להיכנס. חוץ מכמה שיש להם זיקה.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: אנחנו נרצה לשמוע האם ידוע לכם המספר המקסימלי של בעלי זיקה לקרקע, הערכה, גם בעצם מה הפרשנות שלכם לפסק הדין המקורי של מרחב התפר, מה שנטען כאן שלכאורה המדיניות המוצעת אולי טובה ממה שניתן לביהמ"ש, ברמה האופרטיבית, יש לנו שאלה נוספת, שאולי הייתה יכול להקל בצד המעשי, אם כי לא נותנת מענה לטענה ברמה הכי עקרונית, אחזור למה שנאמר בפסקה 90, אני מבינה שאולי צריך לפתוח חלק את השאלה, האם מצאתם חתיחסות למה שמופיע בפסקה?

עו"ד איגר: יש סעיף בעמ' 23 לקפ"ק 2019, זה סעיף שלא אומר בדיוק את זה, סעיף 7 א מדבר על מסמכים נוספים.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: המילה בזיוק מקבלת הגדרה חדשה. השאלה האם מה שאתם אומרים אנחנו מוכנים שיהיה כתוב בצורה מפורשת, עכשיו אנו מבקשים שאם יש איזה זכות או נכונות להתחשב בעמדת בעלים אחרים וכי' כמו שכתוב בפסקה 90 זה צריך להיות בקפ"ק, אבל יש לנו שאלה נוספת, למרות שרחוקה מאוד ממה שרוצים, אני רוצה לחזור על השאלה, בלי קשר לטענות העקרוניות יש קושי במצב שיש אלף בעלי זיקה ואומרים להם תתארגנו, אלף אנשים לא יכול להתארגן, מצד שני בהנחה שכן הולכים עם הקושי שהצגתם, כשם שיש בעיה לתת לכל האלף, האם הייתם מוכנים לשקול, אם נניח יש 4 בעלי זכויות, יש נניח המון אבל 4 שביחד אם מצרפים את השברירים יש ביחד 400, הן ביחד אם סומכים את מה שיש להם זה עולה כדי הדרישה, כל שלושה ארבעה שיבואו ויציגו שביחד הם מגיעים למכסה, יבואו איקס אנשים ויגידו אנחנו יש לנו 330 ואנו ממנים מתוך הארבעה, מזניחים אחד מאתנו, כי זה כבר התארגנות יותר הגיונית, אני רוצה שהשאלה תהיה מובנת עד הסוף, לכם מותר לנקוב בגישה הוגנת, באופן בלתי תלוי לבוא ולהגיד "אנחנו ארבעה ביחד אנחנו אחים שמסתודרים טוב נמנה אחד מאתנו שייצג אותנו בעניין הזכויות כל השאר יקבלו היתרים לצרכים אישיים שמותר להם גם להשתמש בצורך תחזוקה חקלאית. זה נראה לי יותר קל לביצוע. גברתי תפנה לשולחיה ותגיד האם יכולה לאפשר את הדבר הזה.

עו"ד איגר: ממה שנמסר לי זו מדיניות שקורית ומוכנים ליישם אותה, צריך לחדד ולכתוב את זה בצורה מפורשת בהחלטה.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: יש נכונות, לא רק מה שכתוב בפסקה 90.

עו"ד איגר : יש נכונות צריך רק לדייק נוטחים.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז : אנחנו רוצים לצאת לחתייעץ.

עו"ד מאיר : אם אנחנו מדייקים במה שכתוב בנחלים, כל העניין של החלה של חלקות מזעריות לא מופיע בנחלים. ציינתי את זה בעתירות.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז : אבל גברתי לא תתנגד שתהיה הסדרה של הדבר.

עו"ד מאיר : אני כן, זה לאלץ את בעלי האדמות לוותר על הזכויות.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז : גברתי לא צריכה לחסכים, אנחנו חושבים שאם הדבר הזה יהיה הוא יהיה טוב יותר. הבנו שהטענה שלכם היא עמדה כללית, גורפת אנחנו מכבדים את זה ויוצאים רגע לחתייעץ.

לאחר הפסקה;

כבוד השופט ג' קרא :

שאלה, המצב היום, יותר מאשר היה קודם? מה היה מהצב האופטימלי?

עו"ד מאיר : 2001.

כבוד השופט ג' קרא :

אנחנו אחרי הבג"ץ העיקרי.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז : מתי זה פעל טוב ומתי זה הפסיק לפעול טוב.

עו"ד מאיר : אני לא יכול להגיד מתי חדלייה הייתה כדון, הם הציגו מצב שב2014 74 אחוז מחבקשות התקיימו, ב2018 74 אחוז נדחו. אני לא יודעת להגיד איזה מצב.

כבוד השופט ג' קרא :

אתם צריכים לדעת מתי המצב הפך בלתי נסבל.

עו"ד מאיר: 2017. התיקון הקודם.

כבוד השופט ג' קרא :

פח אני מתקשה כאשר המנהל בא ואומר "חקלנו".

עו"ד מאיר: אני לא חושבת שזו תגובה למשהו.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: המדינה אומרת את הטענה הזו, ויש פה משחו טכני, הדבר היחיד שהקלתם הוא שחקלאי שמבקש צריך לבוא באינטראקציה עם הבירוקרטיה פעם בשלוש שנים ולא שתנים, מבחינת חקריטריונים המהותיים הם הורעו.

עו"ד איגר: נכון שזה הקלה משמעותי, אבל הארכה של שלוש שנים זה גם על נושא צרכים אישיים.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: מה שאומרים ההיתרים, זה פשוט לחזור למצב הקודם, אל תעשו לנו טובות, אבל לא עם כל ההגבלות האלה.

כבוד השופט ג' קרא:

כמו הסיפור של העז והרבי. מכניסים עז ואח"כ מוציאים אותה.

עו"ד איגר: בנושא של הארכת התוקף, אחת התלוונות המרכזיות הייתה שהחיתר תוקפו לשלושה חודשים.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: הם בכלל אומרים "כל מי שיש לו זיקה לקרקע צריך לקבל היתר חקלאי. הם באים ואומרים, למען הנחת דעת הצדדים, אומר בשם ההרכב, חדין לא יסתיים היום, כל מה שאנחנו אומרים עכשיו הוא כדי לחדד יותר, אנו רוצים להבין מה היה הצורך שבגללו השתנו הכללים?

עו"ד איגר: מבחינתנו אנו רוצים להציג לביחמ"ש תמונת נתונים גם לאחר התיקון של שנת 2019 ולהראות במספרים שהמצב משנת 2019 הוטל.

כבוד השופט ג' קרא:

הם אומרים לך "תודה רבה תני לנו להיות באותה מצב. בלי טובות".

עו"ד איגר: זה לא נותן מענה לתכלית התיקון.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: יש להניח שניסיון החיים מלמד שאם הראית שאנשים שקיבלו היתר לצרכים חקלאיים באו לישראל זו לא סיבה לשנות את שאר הנתונים, השאלה אם יש נתונים שהיתרים שימשו בפועל למטרות אחרות. האם היקף ההיתרים לשנת 2011, האם בפועל כמה אנשים כאלה 10,000 חולכים לעבוד בישראל, אולי 50? אם כן, זה לא מצדיק שינוי.

כבוד השופט ג' קרא:

בהמשך לדברים, למה צריך לשנות את המדיניות? ניח מדובר בחמישים, אז שיעשנו, מי שלא חטא למה צריך להיענש? זה ענישה קולקטיבית.

1 עו"ד איגר : הרקע והבסיס שהביאו לשינוי, הצגנו את הנתונים שהתקבלו ממשטרת ישראל לגבי תעודות
2 עובד ציבור. מפנה את ביהמ"ש לעמוד 10 בתגובה שלנו לעתירה המתוקנת - סעיף 31.

3
4 כבוד השופטת ד' ברק-ארז : כתוב כאן (מצטוט). זה בדיוק השאלה, כמה? אני לא רואה פה מספר.

5
6 עו"ד איגר : יש את זה גם בסעיף 99.

7
8 כבוד השופטת ד' ברק-ארז : אה כלומר שנתפסו 633? זה המשמעות?

9
10 עו"ד איגר : צריך לקרוא את שני הסעיפים שפירטנו.

11
12 כבוד השופטת ד' ברק-ארז : כמה אנשים נתפסו?

13
14 עו"ד איגר : לאור העובדה שמדיניות משטרת ישראל שלא מעמידים לדין בתפיסה ראשונה.

15
16 כבוד השופטת ד' ברק-ארז : לא שאלנו כמה מועמדים לדין.

17
18 כבוד השופט י' אלרון : הכתוב פה לא ברור.

19
20 כבוד השופטת ד' ברק-ארז : כמה אנשים?

21
22 עו"ד איגר : על פי המדיניות של משטרת ישראל אדם נתפס בפעם הראשונה לא עושים עם זה שום דבר,
23 בפעם השנייה גם לא עושים כלום, פעם שלישית פונים לגורמי המנהל האזרחי.

24
25 כבוד השופטת ד' ברק-ארז : גם לא רושמים?

26
27 כבוד השופט ג' קרא :

28 למשטרת ישראל אין מחשבים? היא עוצרת מישהו בלי היתר ולא מתרשמת? איך הם יודעים להעמיד
29 לדין בפעם השלישית אם לא יודעים לדווח על הראשונה והשנייה?

30
31 עו"ד איגר : התפיסה נרשמת אבל לא נפתח תיק חקירה.

32
33 כבוד השופט ג' קרא :

34 למה ללכת בצעד הדרסטי הזה של "להוריד פשוט חמש קילו" כשאפשר לעשות משהו אחר, איפה
35 המידעיות פה?

36
37 כבוד השופטת ד' ברק-ארז : לפני מידעיות, כלל נתון ומסורתי של המשפט המנהלי, איך אנחנו יודעים
38 כמה אנשים שנתפסו היו בעלי היתר תקלאי?

עו"ד איגר : הדברים נבדקו וכתבנו שמדובר באנשים שיש להם היתר חקלאי.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז : בכמה אנשים מדובר? ושוב, יכו להיות שאותו אדם נתפס יותר מפעם אחת. אני לא מבינה.

כבוד השופט ג' קרא :
כל אחד שקיבל היתר, לא מקבל היתר בלי שעבר בדיקה ביטחונית.

עו"ד איגר : אנחנו לא מכחישים שעבר בדיקה, אבל מה שעומד מאחורי חתיקון רחב יותר.

כבוד השופט ג' קרא :
אני מנסה לבדוק את החיגיון, להקטין את החלון.

עו"ד איגר : אם נציג גם נתונים מלאים.

כבוד השופט ג' קרא :
בבג"ץ ההיתרים באו לביחמ"ש בשנת 2011 ובאו ואמרו "לא נזדקק לאנשים, ביחמ"ש אמר, אנחנו מאפשרים את המדיניות". מה שקרה, אני לא רואה כאן התבטאות כזו, בגלל שיש כמה אנשים שנכנסים אנחנו נעניש את כל מיש נמצא בקו התפר.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז : אנחנו נאפשר לכם להציג נתונים, אם יש נתונים הם לא הוצגו לנו בצורה שקופה, השאלה אם אתם הבנתם את הנתונים.

עו"ד איגר : אנשים שמתעסקים בגורמי חמשיבים מכירים את הנתונים האלו ואת התופעה עצמה.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז : אנחנו מאוד מכבדים אותם, הם יודעים להגיד לנו כרגע כמה אנשים נתפסו בשנה?

עו"ד איגר : זה זרש בדיקה מעמיקה.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז : למה זה לא הוצג עד עכשיו כאשר אנחנו לא בתחילת הפרק? אנחנו בהחלט נאפשר לכם להציג. אנו מרגישים שבשלב זה הדברים התחדדו אבל צריכים להתחדד קצת יותר טוב. נפסיק בשלב זה את הדיון לעת הזו, נעשה אח"כ התייעצות ונוציא החלטה מפורטת בה אנחנו נגדיר את הדברים שאנו רוצים לקבל מכם, בין מבחינת הנתונים לצורך קבלת ההחלטה, היקפי הבדיקה לקרקע ואז אנחנו ניתן לכם שהות מספקת להגיב, לרבות לעדכן אותנו לגבי השינויים שכבר עכשיו תרצו להכניס לקפ"ק כמו שהוטכם, כמה זמן תצטרכו כדי להגיש הודעה מפורטת?

1 עו"ד איגר: מכיוון שאנחנו לא יודעים, אנחנו יכולים לשער מה כבודם ירצו.

2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24

כבוד השופטת ז' ברק-ארז: ניתן לכם פרק זמן סביר, מצד שני בלי ששמענו את העותרים אנחנו מבינים שהזמן לא יוכל להיות בלתי מוגבל לכן נציע שמה שלא יהיה לגבי הטענות המנועותיות, מה שאתם רוצים להכניס לקפ"ק כבר יוכנס באופן בלתי תלוי בתוצאות העתירה. אנחנו נודה לכם ונאפשר לחגיב בהחלטת.

עו"ד מאיר: יש בנוהל פרק לגבי שימוש לרעה בהיתרים, הוא מאפשר החרמה של היתרים, סירוב לתת היתר אח"כ. מפנה לפרק "נוהל טיפול בשימוש לרעה". לא רק כשאדם נתפס בישראל, אין צורך לתפוס בישראל כדי להפעיל, התייחסוטי ואמרתו שהחשש מקבל מענה, יש פרק שנועד לטפל בתופעה, הם ענו שהוא לא אפקטיבי אבל אין שום הסבר חוץ מזה למה לא, הנוהל לא נמחק גם בגרסה החדשה.

כבוד השופט יי אלרון: לפי העמדה של גברתי בעצם לא צריך לתת לחם היתרים הם יכולים לחיכנס מתי שהם רוצים.

עו"ד מאיר: אדוני צודק שאני חושבת ככה אבל הטענות האלה נדחו, אנו מקבלים את הנקודת מוצא, הנחה של ביהמ"ש שזה לא אפשרי ומה שכן אפשרי זה שימור הזיקה של בעלי הקרקע לאדמות. מקבלי את זה.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: אנחנו נכתוב את החלטתנו ונפרסם בהמשך היום. ניתן לכם פרק זמן סביר להתייחס לדברים, אתם יכולים להתחיל לעבוד מהרגע. תודה רבה לכם.

נדחה לעיון ומתן החלטה.